

Asia: VN/4118/2019

Lausuntopyyntö parlamentaarisen ohjausryhmän ja asiantuntijatyöryhmän mietinnöstä, luonnos hallituksen esitykseksi avoimuusrekisterilain

Lausunnonantajan lausunto

Kannatatteko avoimuusrekisterin perustamista Suomeen?

Kyllä

Mikä esillä olevista kolmesta avoimuusrekisterin soveltamisalavaihtoehdosta tulisi valita (eli mihin tahoihin kohdistuvaa lobbausta ilmoitusvelvollisuuden tulisi koskea)?

Eduskunta, ministeriöt ja valtion virastot

Yleiset huomiot esityksestä

Avoimuusrekisterilaki koskisi päätöksentekoon vaikuttamista. Mietinnöstä ei käy ilmi, katsottaisiinko tietosuojavaltuutetun toimisto sääntelyssä tarkoitetuksi virastoksi, mikäli soveltamisala kattaisi myös virastot. Tietosuojavaltuutettu on itsenäinen ja riippumaton valvontaviranomainen, joka tekee päätöksiä muun muassa rekisteröidyn oikeuksia koskevissa asioissa. Pitäisin arveluttavana, että lähtökohtaisesti katsottaisiin asianmukaiseksi, että tällaiseen päätöksentekoon voidaan kohdistaa lobbausta.

Mietinnössä oli arvioitu tarvetta käsitellä henkilötietoja ja henkilötietojen suoja koskevaa sääntelykehikkoa, ml. yleisen tietosuoja-asetuksen (679/2016) kansallinen harkintamarginaali, asianmukaisesti. Mietinnön perusteella näyttäisi selvältä, että valtionalouden tarkastusvirastosta on rekisterinpitäjä. Mietinnön sivulla 56 todetaan, että avoimuusrekisteriä on valmisteltu siitä lähtökohdasta, että rekisteri on keskitetty ja julkisen vallan (viranomaisen) ylläpitämä. Yleisen tietosuoja-asetuksen 4 artiklan 1 kohdan 8 luetelmakohdan tarkoittama henkilötietojen käsittelijä voi tyypillisesti ylläpitää rekisteriä rekisterinpitäjän lukuun. Rekisterinpitäjän tehtävistä säädettäisiin kuitenkin tarkemmin mietintöön sisältyvän lakiluonnoksen 7 § :ssä, jonka mukaan valtionalouden tarkastusvirasto toimisi avoimuusrekisterin rekisterinpitäjänä. Lisäksi esimerkiksi mietinnön sivulla 89 selvennetään miten valtionalouden tarkastusviraston tulisi toimia, jos syntyy epäily virheellisestä tai haitallisesta tietojen ilmoittamisesta. Mietinnön perusteella kysymys rekisterinpitäjästä näyttää selvältä. Avoimuusrekisterilain ei ole tarpeellista eikä myöskään

mahdollista säätää tarkemmin, miten rekisterinpitäjän tulee menetellä esimerkiksi korjatessaan virheitä, joita sen käsittelemiin henkilötietoihin mahdollisesti sisältyisi. Nähdäkseni on kuitenkin perusteltua selvittää rekisterinpitäjän velvoitteita tältä osin mietinnön perusteluosassa.

Lisäksi totean, että tietosuojavaltuutetulla on toimivalta määrätä virheellinen tieto oikaistavaksi tai poistettavaksi (mietinnön sivu 90).

TALUS ANU

Tietosuojavaltuutetun toimisto - tietosuojavaltuutettu